

Forslag

til

Lov om ændring i lov om sygehusvæsenet m. v.

Fremsat den 27. februar 1959 af *indenrigsministeren*.

§ 1.

I lov nr. 71 af 27. februar 1946 om sygehusvæsenet, jfr. lov nr. 148 af 31. marts 1949, lov nr. 46 af 8. marts 1957 og lov nr. 97 af 18. april 1958, foretages følgende ændringer:

§ 8 affattes således:

„§ 8. Som tilskud til kommunernes drift af sygehuse ydes der af statskassen Københavns og Frederiksberg kommuner, amtskommunerne, købstadkommunerne samt de sønderjydske flækker, der ikke er i fællesskab med vedkommende amtskommune, et årligt tilskud beregnet til 60 pct. af kommunernes samlede nettoudgifter til sygehusvæsenet i det senest afsluttede regnskabsår.

Stk. 2. Som tilskudsberettigende sygehusudgifter anses udgifterne ved driften af kommunale sygehuse (afdelinger) og af statsanerkendte kommunale tuberkulosehospitaller (-afdelinger) og tuberkulosesanatorier. Ved beregningen af nettoudgifterne fradrages samtlige driftsindtægter. I sygehusudgifterne medregnes ikke udgifter til forrentning og afskrivning af bygninger og inventar eller til forrentning og amortisation af lån.

Stk. 3. Såfremt en kommune mod betaling har indlæggelsesret for kommunens indbyggere på andre sygehuse, vil de hermed forbundne udgifter efter nærmere af indenrigsministeren fastsatte bestemmelser kunne tillades medtaget ved opgørelsen af kommunens tilskudsberettigende udgifter.

Stk. 4. Når der til et kommunalt sygehusvæsen er knyttet særlige af sundhedsstyrelsen som efterbehandlingssteder god-

kendte kommunale rekonvalescenthjem, eller når en kommune mod betaling har indlæggelsesret for kommunens indbyggere på andre af sundhedsstyrelsen godkendte tilsvarende institutioner, kan indenrigsministeren tillade, at de hermed forbundne nettoudgifter medtages ved opgørelsen af kommunens tilskudsberettigende udgifter. Det samme gælder, når der til et sygehus er knyttet diagnosestationer eller ambulatorier, der er godkendt af sundhedsstyrelsen.

Stk. 5. Det er en forudsætning for, at de i det foregående omhandlede sygehuse og andre institutioner kan opnå tilskud efter nærværende paragraf, at de opfylder de lægelige og behandlingsmæssige krav, som efter indenrigsministerens skøn må stilles til det offentlige sygehusvæsen.

Stk. 6. Af det i henhold til stk. 1 beregnede statstilskud fordeles den ene halvdel mellem de enkelte i stk. 1 nævnte kommuner i forhold til antallet af indbyggere i kommunerne, opgjort efter det af det statistiske departement pr. 1. juli i året forud for det regnskabsår, tilskuddet vedrører, beregnede registerfolketal, der er reguleret efter den sidste almindelige folketælling; tilskuddet pr. indbygger afrundes opad til nærmeste ørebeløb, der er deleligt med 5. Ved fastsættelsen af indbyggertallet anses Marstal handelsplads og de sønderjydske flækker, der er i fællesskab med en amtskommune, som hørende til vedkommende amtskommune.

Stk. 7. Den anden halvdel af statstilskuddet fordeles mellem de enkelte i stk. 1 nævnte kommuner i forhold til antallet af tilskudsberettigende sygedage i det senest afsluttede regnskabsår. Tilskuddet pr. syge-

dag afrundes ligeledes opad til nærmeste ørebeløb, der er deleligt med 5. Som tilskudsberettigende sygedage anses sygedage på de i stk. 2 og 3 omhandlede sygehuse (afdelinger) bortset fra sygedage, for hvilke udgifterne refunderes af staten. Efter nærmere af indenrigsministeren fastsatte bestemmelser kan der ved opgørelsen af kommunens tilskudsberettigende sygedage tillægges et antal sygedage beregnet i forhold til antallet af patientdage, undersøgelser og behandlinger på de i stk. 4 omhandlede institutioner.

Stk. 8. Den enkelte kommunes årlige tilskud kan ikke overstige 85 pct. af kommunens samlede tilskudsberettigende nettoudgifter i det senest afsluttede regnskabsår, opgjort efter bestemmelserne i stk. 2-4, uanset om det samlede tilskud til nedbringelse af kommunernes sygehusudgifter herved bliver mindre end 60 pct. af nettoudgifterne. Ved denne beregning ansættes indtægten for kur og pleje af indlagte patienter til 2 kr. 50 øre pr. dag for hver patient, dog således at tilskuddet ikke derved kan overstige kommunens samlede nettoudgifter opgjort som i stk. 2-4 anført.

Stk. 9. Indenrigsministeren indhenter efter udløbet af hvert regnskabsår de til brug ved beregningen af sygehusstilskuddet fornødne oplysninger fra kommunerne. Oplysningerne skal indsendes inden 1. oktober.

Stk. 10. Inden 1. februar meddeler indenrigsministeren den enkelte kommune underretning om størrelsen af det tilskud, der tilkommer den i henhold til bestemmelserne i denne paragraf. Tilskuddet opføres i overslaget over kommunernes indtægter og udgifter for det påfølgende regnskabsår.

Stk. 11. Statstilskuddet til de enkelte kommuner afregnes henholdsvis 15. juni, 15. september, 15. december og 15. marts i vedkommende regnskabsår, hver gang med en fjerdedel.

Stk. 12. Tvivlsspørgsmål om tilskuddets beregning afgøres endeligt af indenrigsministeren."

I § 9 ændres „§ 8, stk. 2“ til „§ 8, stk. 7“.

§ 2.

For regnskabsårene 1959-60 og 1960-61 ydes der af statskassen et yderligere tilskud

til kommunernes drift af sygehuse efter følgende regler:

1) For regnskabsåret 1959-60 ydes der pr. 15. marts 1960 et beløb beregnet til halvdelen af det mertilskud, hver enkelt kommune ville have været berettiget til, hvis det samlede tilskud i 1959-60 havde været beregnet på grundlag af kommunernes nettoudgifter i regnskabsåret 1958-59 og fordelt på grundlag af tilskudsberettigende sygedage i dette regnskabsår og registerfolketal (jfr. sygehuslovens § 8, stk. 6) pr. 1. juli 1959.

For regnskabsåret 1960-61 ydes der pr. 15. marts 1961 et beløb beregnet til det fulde mertilskud, som hver enkelt kommune ville have været berettiget til, hvis det samlede tilskud i regnskabsåret 1960-61 havde været beregnet på grundlag af kommunernes nettoudgifter i regnskabsåret 1959-60 og fordelt på grundlag af tilskudsberettigende sygedage i dette regnskabsår og registerfolketal (jfr. sygehuslovens § 8, stk. 6) pr. 1. juli 1960.

2) Inden 1. februar 1960 og 1961 giver indenrigsministeren kommunerne meddelelse om det kommunerne tilkommende mertilskud henholdsvis pr. 15. marts 1960 og pr. 15. marts 1961.

3) Tvivlsspørgsmål om tilskuddets beregning afgøres endeligt af indenrigsministeren.

§ 3.

Lov nr. 71 af 27. februar 1946 om sygehusvæsenet med senere ændringer forelægges folketinget til revision i folketingsåret 1960-61.

§ 4.

I hvert af finansårene 1959-60 og 1960-61 ydes der Københavns amtskommune et ekstraordinært tilskud af statskassen på 3 mill. kr. Tilskuddet skal fradrages i det beløb, der ellers ville være at udskrive som amtskommunal ejendomsskyld.

§ 5.

Nærværende lov træder i kraft den 1. april 1959.

Bemærkninger til lovforslaget.

Efter de gældende bestemmelser i sygehuslovens § 8 ydes der af statskassen tilskud til nedbringelse af kommunernes udgifter til sygehusvæsenet. Tilskuddet ydes dels som tilskud pr. indbygger, dels som tilskud pr. sygedag. Som følge af den almindelige prisstigning, der også har givet sig udslag i stigning i kommunernes sygehusudgifter, har det i de senere år været nødvendigt ved særlige love at forhøje tilskudssatserne i overensstemmelse med udgiftsstigningen. Ved de seneste af disse forhøjelser er det samlede tilskud fra statskassen til nedbringelse af kommunernes udgifter til sygehusvæsenet fastsat til ca. 60 pct. af kommunernes samlede tilskudsberettigende nettoudgifter i det senest afsluttede regnskabsår. Det således beregnede tilskudsbeløb er så vidt muligt blevet fordelt ligeligt på indbyggertilskud og sygedagstilskud og kommet den enkelte kommune til gode i forhold til vedkommende kommunes indbyggertal, d. v. s. det af Det statistiske departement pr. 1. juli i året forud for det regnskabsår, tilskuddet vedrører, beregnede registerfolketal, der er reguleret efter sidste almindelige folketælling, og tilskudsberettigende sygedage i det senest afsluttede regnskabsår.

Efter forhandling med Amdtsrådsforeningen i Danmark, Den danske Købstadforening, Københavns kommune og Sygehusforeningen i Danmark foreslås det nu, at beregningen af sygehustilskuddet lovfæstes i sygehusloven, således at man undgår de gentagne lovændringer gående ud på regulering af tilskudssatserne. Den i de senere år anvendte tilskudsprocent på ca. 60 er optaget i forslaget, og der foreslås en ligelig fordeling af tilskuddet på indbyggertilskud og sygedagstilskud.

De kommunale statsanerkendte tuberkulosehospitaller (afdelinger) og tuberkulosesanatorier modtager statstilskud i henhold til lov nr. 65 af 7. marts 1952 om statsstøtte til behandling og pleje af tuberkulose m. m. med for tiden 16 kr. 50 øre pr. sygedag. De sygehusudgifter, som kommunerne indberetter til indenrigsministeriet, og på grundlag af hvilke de hidtil anvendte satser for indbygger- og sygedagstilskud har været fastsat, omfatter også udgifter til de kommunale statsanerkendte tuberkulosehospitaller (afdelinger) og tuberkulosesanatorier, idet disse udgifter adskillige steder, hvor tuberkulosepatienter behandles på en afdeling af det almindelige sygehus, ikke kan opgøres særskilt. For at undgå, at udgifterne til tuberkulosehospitaller (afdelinger) og tuberkulosesanatorier medregnes to

gange, har man ved beregningen af sygehustilskuddet til 60 pct. af sygehusudgifterne nedsat de indberettede sygehusudgifter med et — på grundlag af udgifterne til de tuberkulosehospitaller og -sanatorier, for hvilke der føres særskilt regnskab — skønnet beløb for udgifterne til samtlige kommunale tuberkulosehospitaller og -sanatorier.

Det vil være mindre rimeligt, om et sådant skønnet beløb skal indgå i den foreslåede automatiske beregning af sygehustilskuddet, hvorfor det foreslås, at sygehuslovens regler om sygedagstilskud fremtidig bringes til anvendelse også for de kommunale tuberkulosehospitaller og -sanatorier.

Da statstilskuddet i medfør af tuberkulosestøtteloven som nævnt udgør 16 kr. 50 øre pr. sygedag, medens sygedagstilskuddet i henhold til forslaget for regnskabsåret 1959-60 kun vil udgøre 11 kr. 65 øre, og det i nærværende lovforslags § 2 omhandlede mertilskud antagelig vil medføre en forøgelse af sygedagstilskuddet for dette år på ca. 1 kr., vil det være rimeligt, at der for året 1959-60 og følgende år ydes de kommuner, der driver tuberkulosehospitaller og -sanatorier, et ekstra sygedagstilskud hertil på differencen mellem 16 kr. 50 øre og sygedagstilskuddet efter nærværende lov. I et samtidig fremsat forslag til lov om ændring af lov nr. 65 af 7. marts 1952 om statsstøtte til behandling og pleje af tuberkulose m. m. er tilskuddet til de kommunale tuberkulosehospitaller og -sanatorier i henhold til denne lov foreslået fastsat til differencen mellem tilskuddet pr. sygedag i henhold til tuberkulosestøtteloven, 16 kr. 50 øre, og sygedagstilskuddet i henhold til nærværende lov.

Den foreslåede affattelse af § 8, stk. 2-5, indeholder nærmere regler for beregningen af kommunernes tilskudsberettigende sygehusudgifter. Disse bestemmelser svarer i det store og hele til de efter den nugældende ordning fulgte principper. Man har dog som følge af, at sygehustilskuddet efter nyordningen nøje følger udgifterne, anset det for nødvendigt at fastsætte mere detaljerede regler for, hvilke udgiftsposter kommunerne kan modtage ved opgørelsen af de tilskudsberettigende sygehusudgifter.

Som oven for nævnt er sygehustilskuddet hidtil beregnet på grundlag af sygehusudgifter i det senest afsluttede regnskabsår, hvilket vil sige, at f. eks. tilskuddet for regnskabsåret 1959-60 skulle beregnes på grundlag af udgifter og sygedage i 1957-58. Da sygehusudgifterne har været stærkt

stigende i årene efter krigen og vil stige ganske betydeligt fra 1957-58 til 1958-59, har de oven for nævnte organisationer og Københavns kommune indtrængende henstillet, at det årlige sygehus tilskud fremtidig beregnes på grundlag af udgifter og sygedage i regnskabsåret umiddelbart forud for tilskudsåret.

Indenrigsministeriet er i princippet enig i det ønskelige i en sådan ændring af beregningsgrundlaget, men må finde det rimeligt, at ændringen gennemføres gradvis, således at den dermed forbundne merudgift for statskassen fordeles over nogle år.

I lovforslagets § 2 foreslås derfor — som en midlertidig ordning for regnskabsårene 1959-60 og 1960-61 — at der ud over det sædvanlige tilskud beregnet efter sygehuslovens § 8 i hvert af de nævnte regnskabsår ydes et mertilskud, som kommer til udbetaling henholdsvis 15. marts 1960 og 15. marts 1961.

For regnskabsåret 1959-60 foreslås mertilskuddet fastsat til halvdelen af det mertilskud, hver enkelt kommune ville have været berettiget til, hvis det samlede tilskud i 1959-60 havde været beregnet på grundlag af kommunernes nettoudgifter i regnskabsåret 1958-59 og fordelt på grundlag af tilskudsberettigende sygedage i dette regnskabsår og registerfolketal (jfr. sygehuslovens § 8, stk. 6) pr. 1. juli 1961.

For regnskabsåret 1960-61 foreslås beløbet beregnet til det fulde mertilskud, som hver enkelt kommune ville have været berettiget til, hvis det samlede tilskud i regnskabsåret 1960-61 havde været beregnet på grundlag af kommunernes nettoudgifter i regnskabsåret 1959-60 og fordelt på grundlag af tilskudsberettigende sygedage i dette regnskabsår og registerfolketal (jfr. sygehuslovens § 8, stk. 6) pr. 1. juli 1960.

Forinden ophøret af den foreslåede midlertidige ordning for regnskabsårene 1959-60 og 1960-61 må der tages stilling til, på hvilket grundlag tilskuddet fremtidig skal beregnes. Spørgsmålet om en mere gennemgribende ændring af bestemmelserne i sygehusloven er for tiden genstand for indgående overvejelser i indenrigsministeriet og sygehusrådet, og i disse overvejelser indgår bl. a. spørgsmålene om beregningsgrundlaget for tilskuddet og om dets fordeling. Under hensyn hertil har man fundet det rigtigst, at bestemmelserne i forslaget § 2 kun får gyldighed for de nævnte to regnskabsår, og at sygehusloven i sin helhed forelægges folketinget til revision i folketingsåret 1960-61.

Med hensyn til lovforslagets økonomiske konsekvenser kan oplyses følgende:

Ved lov nr. 97 af 18. april 1958 blev tilskuds-satserne fastsat til 20 kr. 65 øre pr. indbygger og 11 kr. pr. sygedag, hvorefter det samlede tilskud for 1958-59 har udgjort 184,2 mill. kr.

De indberettede sygehusudgifter for 1956-57 — inklusive udgifterne til kommunale tuberkulose-hospitaler og -sanatorier — udgjorde 311,7 mill. kr. Med et skønsmæssigt fradrag af de heri medregnede tuberkuloseudgifter i 1956-57 gav tilskuddet på 184,2 mill. kr. en dækning på 59,7 pct. af de tilskudsberettigende udgifter.

De indberettede sygehusudgifter i regnskabsåret 1957-58 har udgjort 335,8 mill. kr., og hvis de heri medregnede tuberkuloseudgifter i samme år ansættes til 5,7 mill. kr., kan de tilskudsberettigende udgifter anslås til 330,1 mill. kr. Det kommunerne for regnskabsåret 1959-60 tilkommende tilskud vil efter de gældende tilskudssatser og med hensyntagen til det gældende maksimum for tilskuddet til den enkelte kommune herefter udgøre 186,4 mill. kr., svarende til en dækningsprocent på 56,5.

En a jourføring af tilskudssatserne, således at tilskuddet for finansåret 1959-60 fortsat udgør ca. 60 pct. af de tilskudsberettigende nettoudgifter, vil betyde en forhøjelse af tilskuddet med ca. 11,7 mill. kr., d. v. s. til ca. 198,1 mill. kr.

Såfremt de i lovforslagets § 1 foreslåede tilskudsregler gennemføres, skal tilskuddet for regnskabsåret 1959-60 beregnes til 60 pct. af tilskudsberettigende nettoudgifter på 340,2 mill. kr., idet der til de indberettede sygehusudgifter for året 1957-58 på 335,8 mill. kr. skal lægges 4,4 mill. kr., som i året 1957-58 er udbetalt som tilskud i henhold til tuberkulosestøtteleven til kommunale tuberkulose-hospitaler og -sanatorier, og som er fradraget i de fra kommunerne modtagne indberetninger. Tilskuddet for 1959-60 bliver herefter i alt ca. 204 mill. kr., fordelt med 22 kr. 65 øre pr. indbygger og 11 kr. 65 øre pr. sygedag. Maksimumsbestem- melsen i § 8, stk. 8, vil dog nok medføre en reduktion af tilskuddet på 1-2 mill. kr.

Det foreslåede mertilskud for 1959-60 skal efter lovforslagets § 2 beregnes som halvdelen af det mertilskud, som ville tilkomme kommunerne, dersom tilskuddet for dette regnskabsår blev beregnet på grundlag af sygehusudgifterne i 1958-59. Oplysningerne om disse foreligger imidlertid først omkring oktober 1959.

Dersom der regnes med en procentvis stigning i sygehusudgifterne fra 1957-58 til 1958-59 svarende til stigningen fra 1956-57 til 1957-58, og der derudover tages hensyn til den ekstraordinære forøgelse af udgifterne i 1958-59, som skyldes de indgåede nye overenskomster vedrørende aflønningen

af sygehusenes personale, vil de samlede netto-udgifter i 1958-59 kunne anslås til ca. 400 mill. kr.

Tilskuddet på 60 pct. heraf udgør ca. 240 mill. kr. Maksimumsbestemmelsen i § 8, stk. 8, vil medføre en reduktion af tilskuddet på ca. 2 mill. kr. til 238 mill. kr. eller ca. 36 mill. kr. mere end tilskuddet på grundlag af udgifterne i 1957-58. Halvdelen af dette mertilskud, ca. 18 mill. kr., vil blive ydet til kommunerne den 15. marts 1960, hvorefter statens samlede tilskud i regnskabsåret 1959-60 vil udgøre ca. 220 mill. kr. eller ca. 33,6 mill. kr. mere end efter den gældende lov.

Det må dog i denne forbindelse bemærkes, at der i statskassens udgifter til tilskud i henhold til

tuberkulosestøtteloven vil fremkomme en besparelse, der kan anslås til ca. 3,4 mill. kr.

Tilskuddet for regnskabsåret 1960-61 vil formentlig udgøre ca. 240 mill. kr., hvortil kommer et mertilskud pr. 15. marts 1961 svarende til det fulde mertilskud, som ville tilkomme kommunerne, dersom tilskuddet for regnskabsåret 1960-61 blev beregnet på grundlag af sygehusudgifterne i 1959-60. Størrelsen af disse udgifter lader sig vanskeligt beregne på indeværende tidspunkt, men den procentvise stigning sammenlignet med udgifterne i 1958-59 må forudsættes at blive væsentlig mindre end stigningen fra 1957-58 til 1958-59.

Skematisk oversigt.

Tilskud for 1958-59 beregnet efter gældende sygehuslov	Tilskud for 1959-60 beregnet efter gældende sygehuslov	Tilskud for 1959-60 beregnet efter lovforslagets § 1	Mertilskud pr. 15. marts 1960 beregnet efter lovforslagets § 2	Samlet tilskud for 1959-60 beregnet efter lovforslagets §§ 1 og 2
mill. kr. 185,4	mill. kr. 186,6	mill. kr. ca. 204	mill. kr. ca. 19	mill. kr. ca. 223
Nedsat efter lovens maks. bestemmelser	Nedsat efter lovens maks. bestemmelser	Nedsat efter maks. bestemmelsen i § 8, stk. 8	Nedsat efter maks. bestemmelsen i § 8, stk. 8	Nedsat efter maks. bestemmelsen i § 8, stk. 8
mill. kr. 184,2	mill. kr. 186,4	mill. kr. ca. 202*)	mill. kr. ca. 18	mill. kr. ca. 220*)

*) Beløbet er tilskuddet i henhold til sygehusloven. Den oven for nævnte besparelse på kontoen for statstilskud i henhold til tuberkulosestøtteloven er ikke fradraget.

Til lovforslagets § 4 bemærkes følgende:

Ved § 2 i lov nr. 85 af 31. marts 1958 blev der — alene med virkning for finansåret 1958-59 — ydet amtskommunerne et tilskud til nedsættelse af den amtskommunale ejendomsskyld. Tilskuddet blev for hver enkelt amtskommune ydet som forskellen mellem det beløb, amtskommunerne efter budgettet skulle udskrive som amtskommunal ejendomsskyld i 1958-59, og det beløb, der ville være blevet udskrevet med anvendelse af samme ejendomsskyldpromille som i 1957-58. Som følge af dette tilskud kunne alle amtskommuner i 1958-59 holde samme ejendomsskyldpromille som i 1957-58.

Dette tilskud androg i alt ca. 4 mill. kr., hvoraf hovedparten, ca. 3,2 mill. kr., tilfaldt Københavns amtskommune.

Denne tilskudsordning, der i fjor blev gennemført, efter at de amtskommunale budgetter var vedtagne, kan efter sin natur ikke opretholdes som permanent,

idet enhver forhøjelse af budgetterne automatisk ville medføre et statstilskud svarende til den del af den forøgede skatteudskrivning, der ville falde på ejendomsskylden. Regeringen agter derfor ikke at foreslå denne tilskudsordning forlænget.

Da bortfaldet af dette tilskud imidlertid som nævnt i særlig grad rammer Københavns amtskommune, og da samtidig Københavns amtskommune på grund af sin særlige struktur har forholdsvis større sygehusudgifter end de andre amtskommuner, foreslås det, at der for de to kommende finansår ydes Københavns amtskommune et ekstraordinært sygehustilskud på 3 mill. kr., således at dette tilskud skal fradrages i det beløb, der ellers ville være blevet udskrevet som amtskommunal ejendomsskyld. Herved vil ejendomsskyldpromillen i Københavns amtskommune i alt væsentligt kun blive påvirket af fremtidige ændringer i skatteudskrivningen.